

Rett til bruk og deltagerplikt

Velforeiningar som disponerer eller bruker felles privat veg er også veglag i veg-lovas forstand. Då gjeld reglar for rett til bruk og plikt til å delta med vedlikehald.

Tekst: Steinulf Tungesvik, Høyesterettsadvokat, Kluge advokatfirma DA

Føresegnene i veglova (lov av 21. juni 1963 nr 23) gjeld for alle som er eigarar, brukarar eller har bruksrett til vegen. § 54 seier at kvar pliktar "å halde vegen i forsvarlig og brukande stand", "etter same høvetal som gjeld for den bruk han gjer av vegen". Same paragraf seier i andre ledd at det same som gjeld for vedlikehald også gjeld for utbetring.

Kva er eit veglag?

Brukarane av vegen utgjer eit veglag, jf veglova § 55. Er det berre velforeiningas medlemmer som bruker vegen, er det naturleg å rekna velforeininga, sjølv om den har fleire oppgåver, for veglag. Dersom det også er andre brukarar av same vegen, kan veglaget vera velforeininga i tillegg til dei andre brukarane. Veglaget kan treffa fleirtalsav-gjerder om vegdrifta, og ha eit styre til å stå for den daglege drifta av laget. På grunnlag av høvetal sette etter bruken av vegen "fastset veglaget det årlege driftstilskotet frå den einskilde".

Krav om skjønn

Ein uvillig brukar kan møte dette med krav om at det skal haldast skjønn om fordelinga av pliktene, jf. § 54, 3. ledd, slik alle interessentar har rett til. Kravet er at slikt skjønn ikkje er halde i løpet av dei siste 5 åra, jf. § 54, 5. ledd.

Innan tre månader

Etter § 60 skal skjønn haldast som rettsleg skjønn etter skjønnslova, styrt av politikammeret eller lensmannen. Etter § 54, 4. ledd, må slikt skjønn krevjast innan tre månader etter at interessenten har kunna gjort seg kjent med vedtaket. Dersom ein brukar ikkje rettar seg etter vedtak i veglaget om vedlikehaldsplikt, kan laget (i praksis ved styret) etter veglova § 55, 4. ledd, "gjere vedtak om at arbeidet skal gjerast på den ansvarlege sin kostnad." Det må innfortolkast i lova eit krav om å varsle brukaren spesielt om at laget vil utføra arbeidet for hans rekning, før vedtaket blir sett i verk.

Økonomisk ansvarleg

Med opplysninga om vedtaket, bør veglaget gje brukaren ein kort frist til no å betala og utføra arbeidet han pliktar. Dersom det ikkje har kome i stand ei ordning innan den fristen som blir sett, kan veglaget la arbeidet utføra av ein annan. Dette arbeidet er brukaren økonomisk ansvarleg for. Dersom det skulle vera vanskeleg å inndriva kravet, må velforeininga gå vegen om forliksklage og dom.

Lova kan fråvikast

Avslutningsvis skal understrekast at føresegnene i veglova er fråvikelege, d.v.s. at andre særskilt bestemte reglar, t.d. i avtale eller statuttar for velforeininga, vil gå føre reglane i lova dersom dei kjem i konflikt.